

NAWIERZCHNIE POROELASTYCZNE ORAZ NAWIERZCHNIE Z PODBUDOWĄ ASFALTOWĄ HIMA

dr hab. inż. Piotr JASKUŁA, prof. PG

**Katedra Inżynierii Drogowej i Transportowej
Politechnika Gdańska**

26-28/04/2022

ZAKRES – 2 PROJEKTY BADAWCZE

Nawierzchnie poroelastyczne

- badania laboratoryjne (składy, szczepność, etc.)
- badania terenowe (produkcja, odcinki testowe, hałas, palność rozlanego paliwa)

Nawierzchnie z podbudową asfaltową HiMA

- badania laboratoryjne
- analizy obliczeniowe (strukturalne i LCCA/LCA)
- efekt: zredukowana grubość oraz wydłużona trwałość

ZAKRES – 2 PROJEKTY BADAWCZE

Nawierzchnie poroelastyczne

- badania laboratoryjne (składy, szczepność, etc.)
- badania terenowe (produkcja, odcinki testowe, hałas, palność rozlanego paliwa)

Nawierzchnie z podbudową asfaltową HiMA

- badania laboratoryjne
- analizy obliczeniowe (strukturalne i LCCA/LCA)
- efekt: zredukowana grubość oraz wydłużona trwałość

POLITECHNIKA
GDAŃSKA

POLITECHNIKA
GDAŃSKA
WYDZIAŁ INŻYNIERII LĄDOWEJ
I ŚRODOWISKA

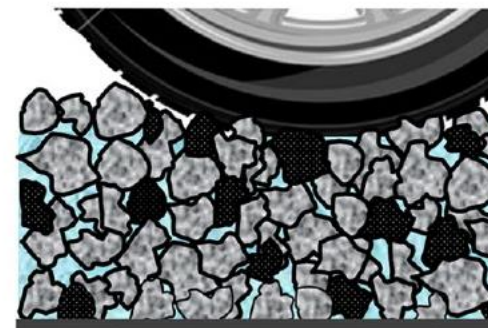

NAWIERZCHNIA POROELASTYCZNA - SEPOR

Cel: opracowanie nawierzchni poroelastycznych, wykorzystujących **granulat gumowy** jako szkielet i **asfalt** jako lepiszcze

Nawierzchnia poroelastyczna:

- redukuje hałas drogowy (10-12 dB) i
- poprawia bezpieczeństwo ruchu poprzez zwiększoną wodoprzepuszczalność
- korzystne właściwości przeciwpoślizgowe oraz
- zdolność do opóźnienia pożarów rozlewisk paliwa.

HISTORIA

- 1985 – PEAC (3-5 dB): von Meier and Heerkens
- 1993 – PERS (10 dB): Meiarashi
- 2004 – PERS (10 dB): Sandberg & Ejsmont
- 2005 – PERS QCITY (7 dB): Ulmgren & Nilson
- 2009 – PERSUADE (11 dB): Sandberg & Goubert
- 2015 – zakończenie PERSUADE (brak trwałości i brak szczepności)
- 2018 – **SEPOR** (12 dB): Ejsmont & Jaskuła & Gardziejczyk
- 2021 – zakończenie SEPOR (brak trwałości)

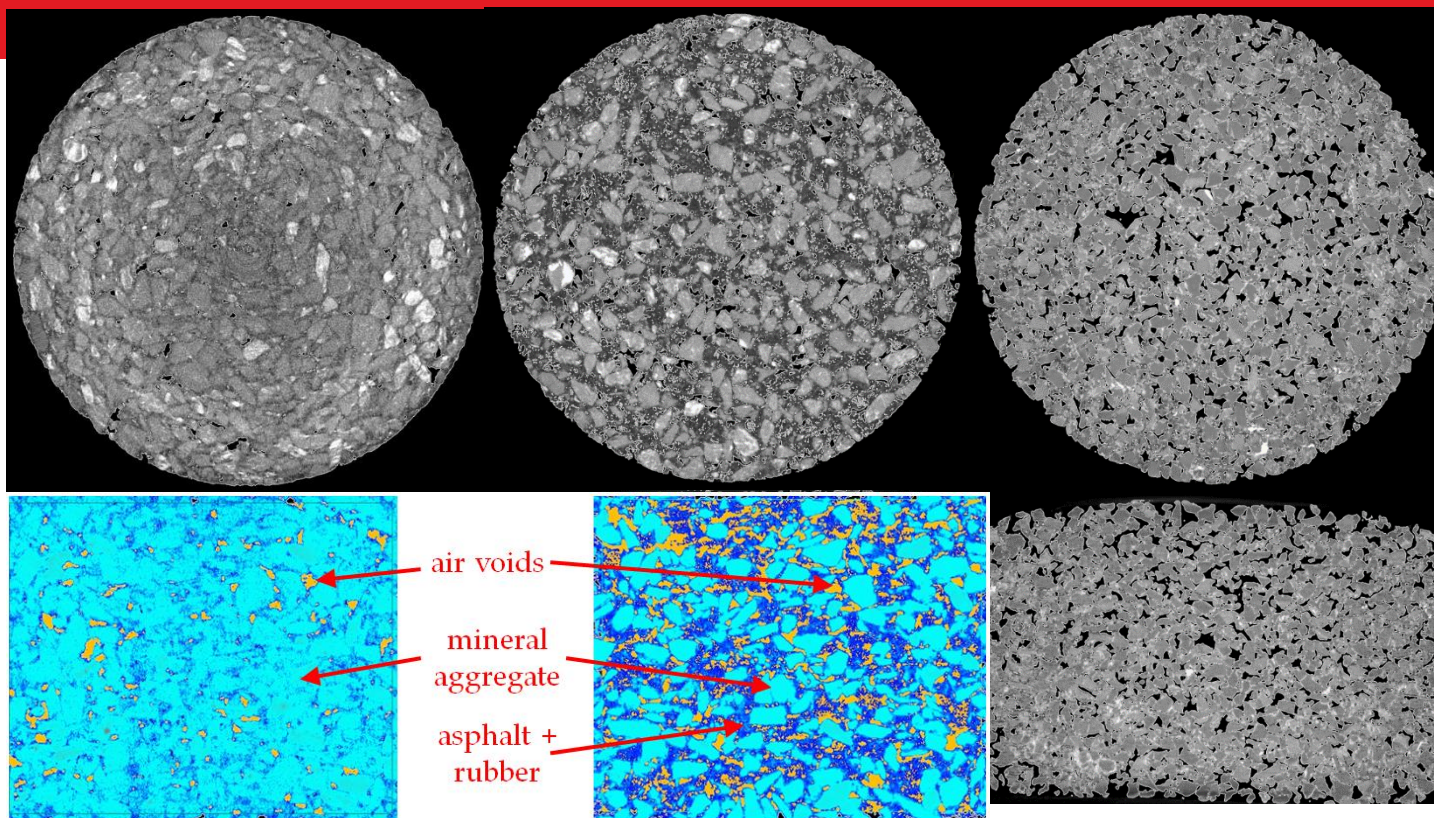
POLITECHNIKA
GDAŃSKA

POLITECHNIKA
GDAŃSKA
WYDZIAŁ INŻYNIERII LĄDOWEJ
I ŚRODOWISKA

ROZKŁAD GRYSU GUMOWEGO

SMA 5 w 2/1

CR=0%

v=3,7%; b=7,1% m/m

SMA 5 w 2/1

CR=33% v/v

v=16,6%; b=10% m/m

SMA 4

CR=93% v/v

v=31,3%; b=22% m/m

POLITECHNIKA
GDAŃSKA

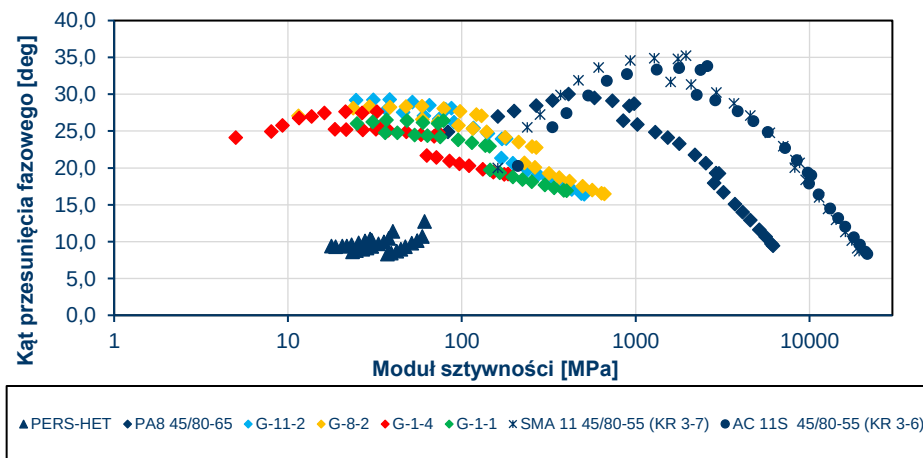
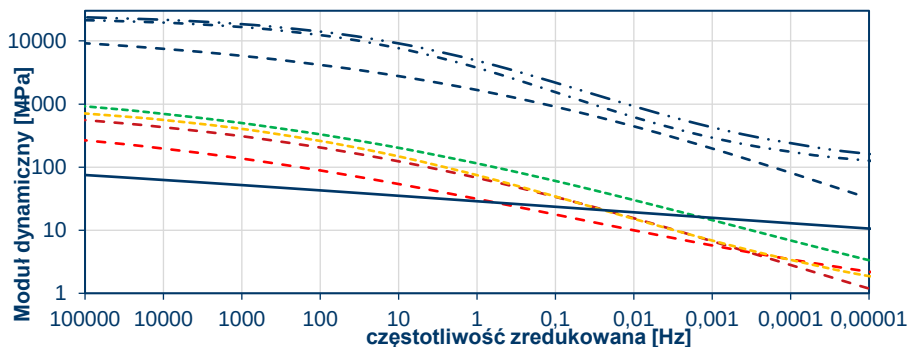

POLITECHNIKA
GDAŃSKA
WYDZIAŁ INŻYNIERII LĄDOWEJ
I ŚRODOWISKA

WŁAŚCIWOŚCI MIESZANKI SEPOR

1. Moduł sztywności@20°C 200÷300 MPa (20% SMA)
2. Wytrzymałość na pośrednie rozciąganie 200÷250 kPa (25%)
3. Wytrzymałość na ściskanie proste – brak zniszczenia
4. Cantabro – nie uległy zniszczeniu, odbijają się od bębna
5. Ścinanie wewnątrz warstwy - 0,5÷1,0 MPa (30-90%)
6. Koleinowanie – odporność, ale nieporównywalna do MMA

POLITECHNIKA
GDAŃSKA

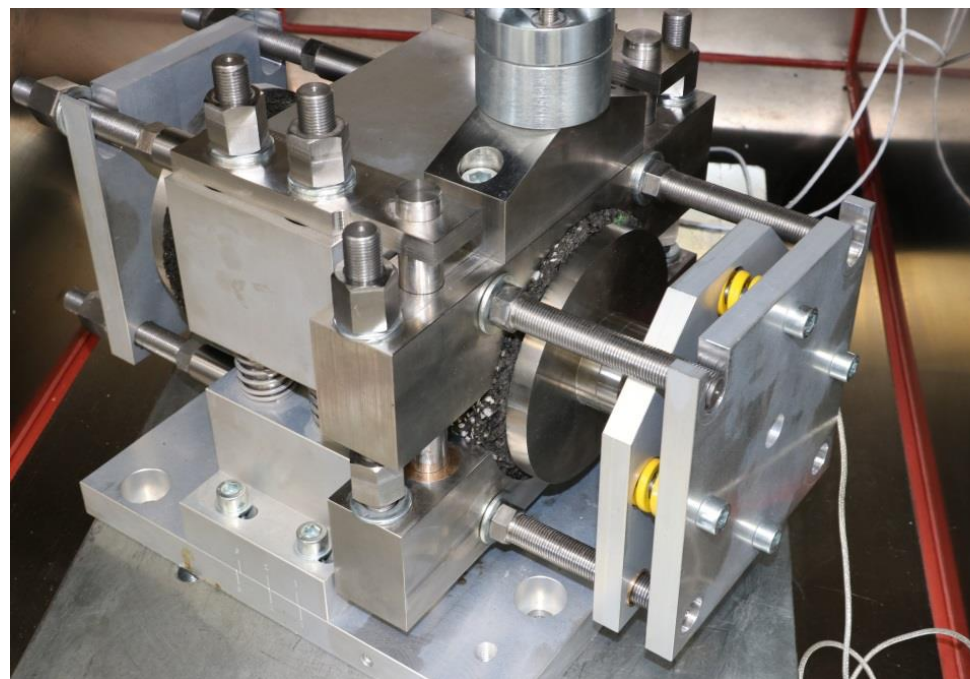

POLITECHNIKA
GDAŃSKA

WYDZIAŁ INŻYNIERII LĄDOWEJ
I ŚRODOWISKA

SCZEPNOŚĆ MIĘDZYWARSTWOWA

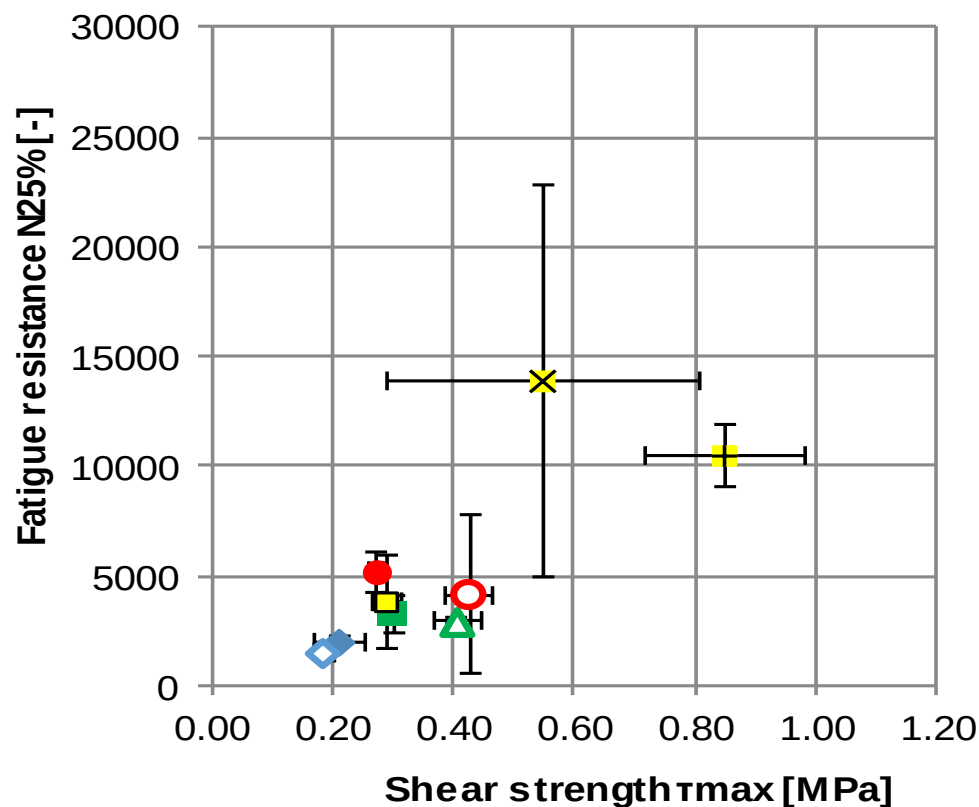
POLITECHNIKA
GDAŃSKA

POLITECHNIKA
GDAŃSKA
WYDZIAŁ INŻYNIERII LĄDOWEJ
I ŚRODOWISKA

SCZEPNOŚĆ MIĘDZYWARSTWOWA - WYNIKI

Low er layer

Bitumen

AC16

◆ 35/50 + SBS

■ 50/70 + SBS

● 70/100

SMA11

◆ 35/50 + SBS

▲ 50/70 + SBS

○ 70/100

■ 70/100 + SBS

SMA11 milled:
crosswise

✕ 70/100 + SBS

lengthwise

✚ 70/100 + SBS

POLITECHNIKA
GDAŃSKA

UCZELNIA
BADAWCZA
inicjatywa doskonałości

POLITECHNIKA
GDAŃSKA
WYDZIAŁ INŻYNIERII LĄDOWEJ
I ŚRODOWISKA

MTM

BR
Narodowe Centrum
Badań i Rozwoju

Politechnika
Białostocka

PRODUKCJA

POLITECHNIKA
GDAŃSKA

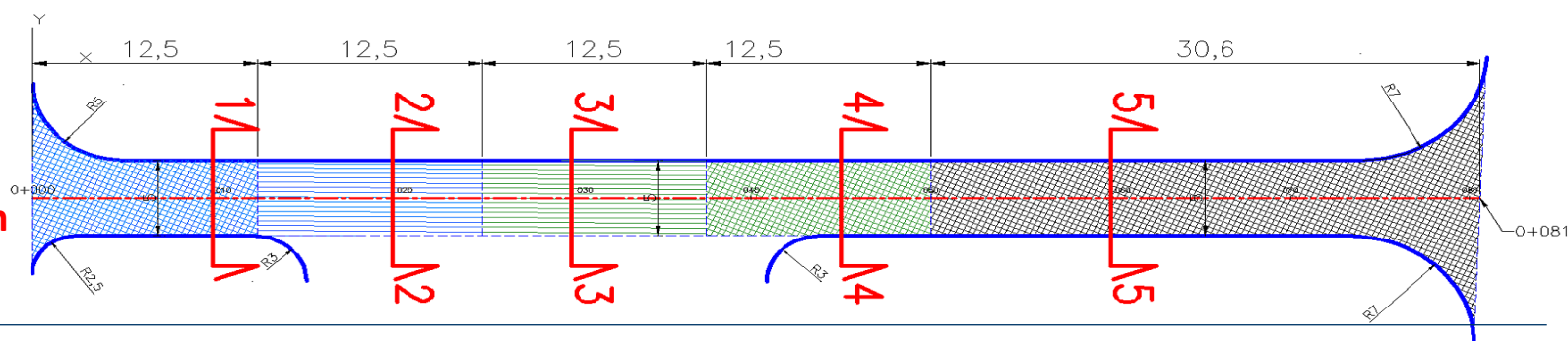

POLITECHNIKA
GDAŃSKA
WYDZIAŁ INŻYNIERII LĄDOWEJ
I ŚRODOWISKA

ODCINKI DOŚWIADCZALNE

TEST 1
80 m x 3 m

Sekcja 8 20m	Sekcja 7 20m	Sekcja 6 20m	Sekcja 5 20m	Sekcja 4 20m	Sekcja 3 20m	Sekcja 2 20m	Sekcja 1 20m
PSMA 5 w 4/1, CR15, A13				PSMA 5 w 4/1, CR15, A11			

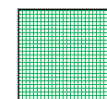
Skropienie emulsją asfaltową C60 BP3 ZM

TEST 2
160 m x 3 m

Kierunek ruchu							
AC 16 W 35/50		SMA 11 45/80-55				AC 16 W 35/50	

Frezowanie podłużne

Frezowanie podłużne +
siatka szklana S&P

POLITECHNIKA
GDAŃSKA

UCZELNIA
BADAWCZA
inicjatywa doskonałości

POLITECHNIKA
GDAŃSKA
WYDZIAŁ INŻYNIERII LĄDOWEJ
I ŚRODOWISKA

MTM

BR
Narodowe Centrum
Badań i Rozwoju

lp Politechnika
Białostocka

NAWIERZCHNIA SEPOR

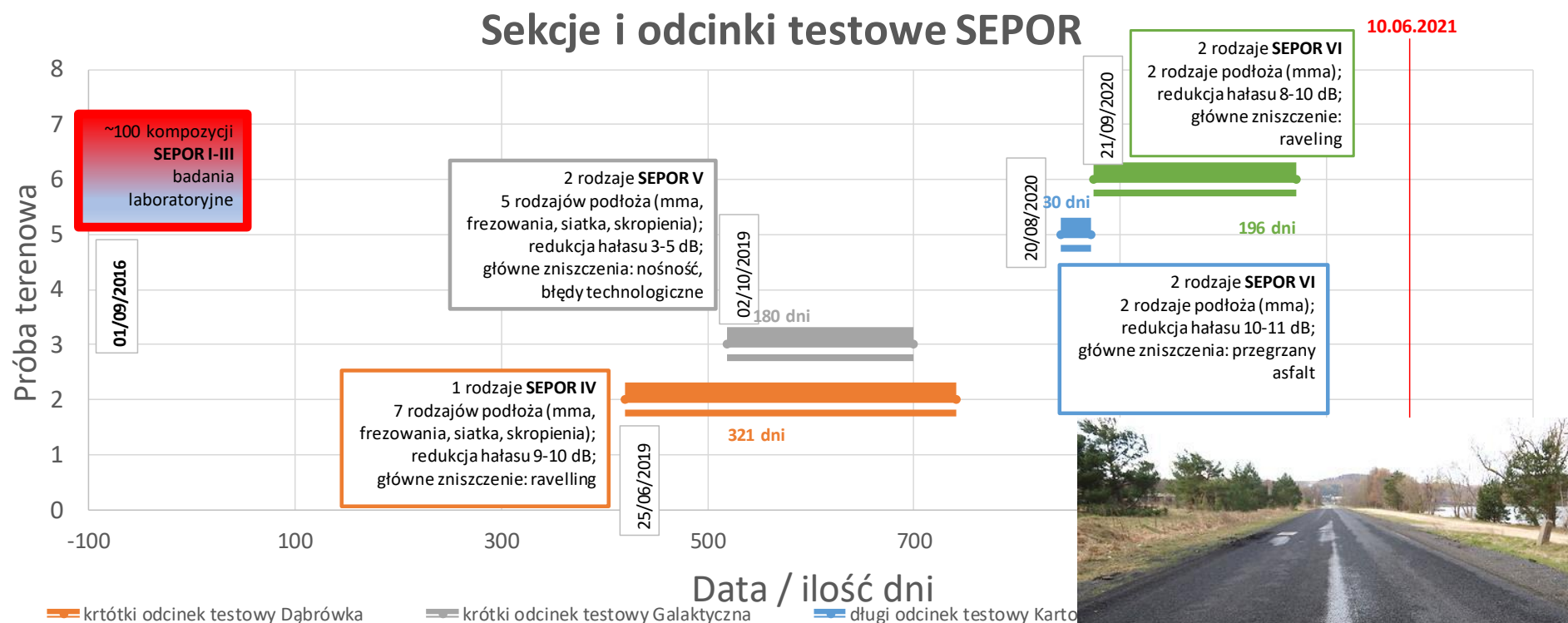
POLITECHNIKA
GDAŃSKA

POLITECHNIKA
GDAŃSKA
WYDZIAŁ INŻYNIERII LĄDOWEJ
I ŚRODOWISKA

ODCINKI DOŚWIADCZALNE (1)

POLITECHNIKA
GDAŃSKA

POLITECHNIKA
GDAŃSKA
WYDZIAŁ INŻYNIERII LĄDOWEJ
I ŚRODOWISKA

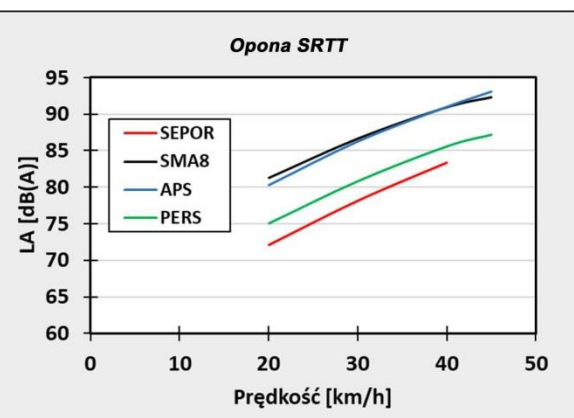

HAŁAS

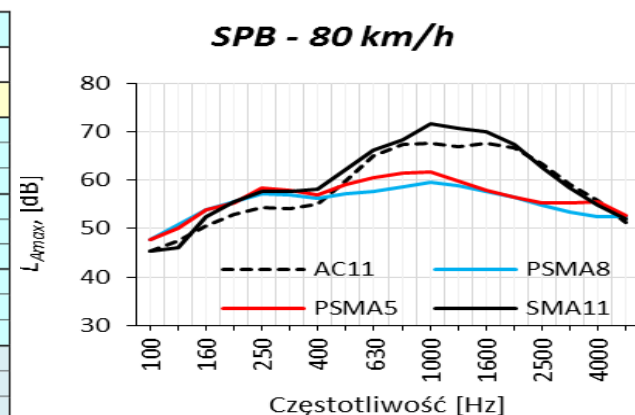
SEPOR -8 dB do SMA11

SEPOR -10-14 dB do SMA11

SEPOR -10 dB do SMA11

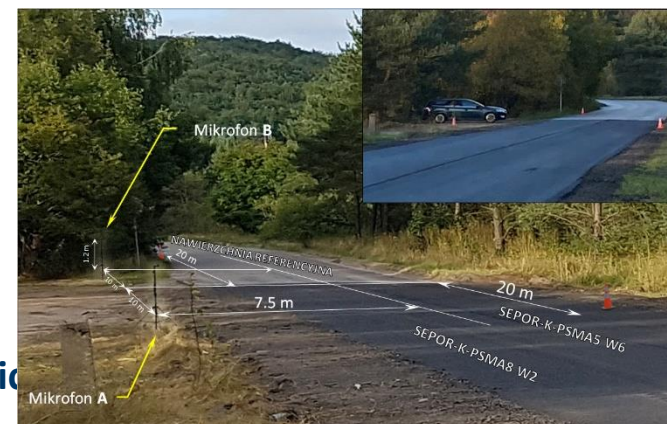
Nawierzchnia:		SEPOR-K-PSMA5 W6		SEPOR-K-PSMA8 W2	
Opony:	Prędkość:	50 km/h	80 km/h	50 km/h	80 km/h
	Redukcja hałaśliwości [dB(A)]				
OL - opony letnie	średnio:	9,2	10,9	6,1	6,5
	minimum:	8,5	10,4	5,8	6,2
	maksimum:	10,5	11,3	6,5	6,7
OZ - opony zimowe	średnio:	9,7	10,2	6,6	5,9
	minimum:	9,6	9,1	6,4	5,5
	maksimum:	9,8	10,9	6,9	6,1
DK - opony kolcowane	średnio:	13,0	14,2	9,4	9,6
	minimum:	12,6	13,9	8,6	9,1
	maksimum:	13,3	14,6	10,2	10,1
Wszystkie opony	średnio:	10,6	11,8	7,8	7,2
	minimum:	8,5	9,1	5,8	5,5
	maksimum:	13,3	14,6	10,2	10,1

LAB - BĘBEN

CPX

CPB/SPB/modCPB

POLITECHNIKA
GDAŃSKA

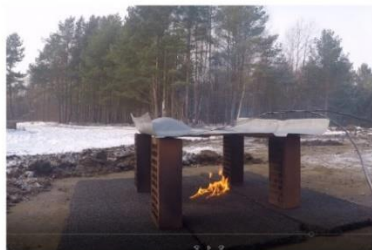
POLITECHNIKA
GDAŃSKA
WYDZIAŁ INŻYNIERII LĄDOWEJ
I ŚRODOWISKA

PRÓBY OGNIOWE

I: 0.3 litra; 5 i 10 sek

II: 15 litrów; 2 minuty

NAWIERZCHNIA DRENAŻOWA

NAWIERZCHNIA SMA

NAWIERZCHNIA PERS HET

NAWIERZCHNIA SEPOR

02:00

POLITECHNIKA
GDAŃSKA

UCZELNIA
BADAWCZA
INICJATYWA DOSKONAŁOŚCI

POLITECHNIKA
GDAŃSKA
WYDZIAŁ INŻYNIERII LĄDOWEJ
I ŚRODOWISKA

MTM

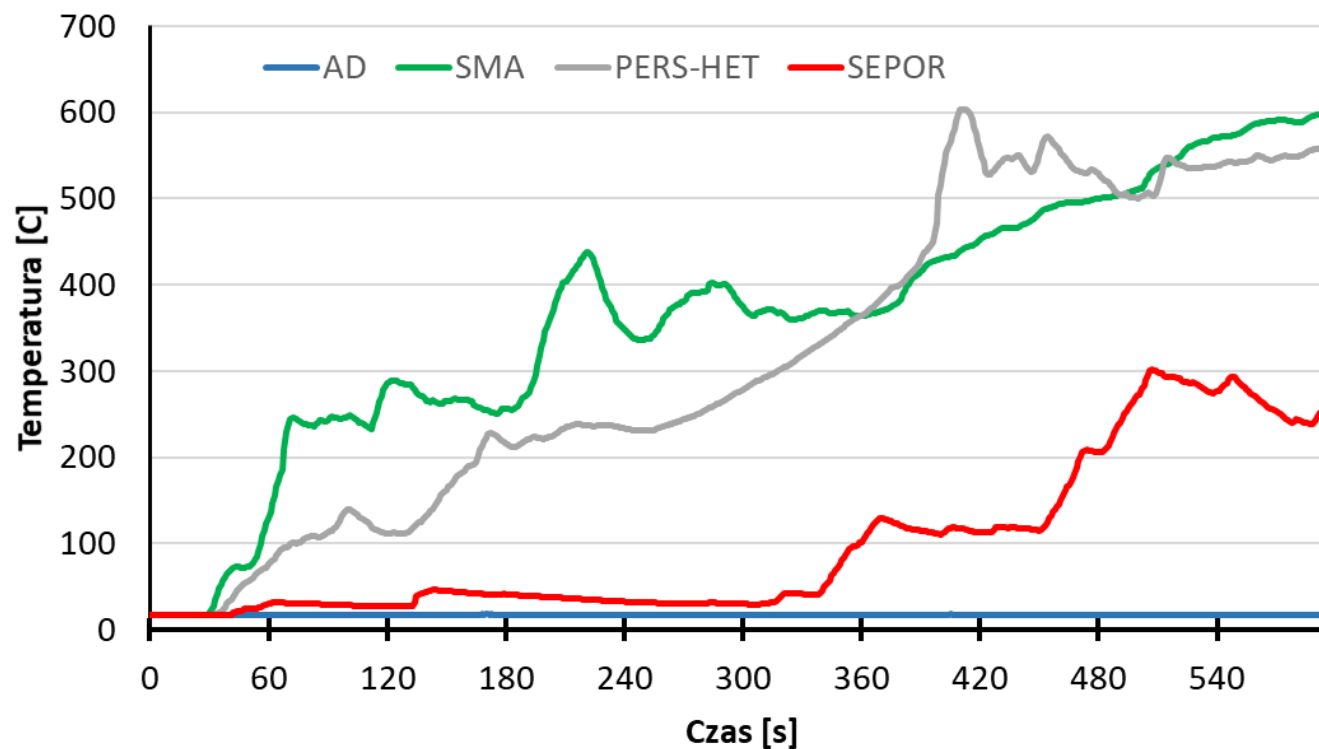
BR
Narodowe Centrum
Badań i Rozwoju

Politechnika
Białostocka

PRÓBY OGNIOWE (2)

II: 15 litrów

Temperatura w przedziale silnikowym

ZAKRES – 2 PROJEKTY BADAWCZE

Nawierzchnie poroelastyczne

- badania laboratoryjne (składy, szczepność, etc.)
- badania terenowe (produkcja, odcinki testowe, hałas, palność rozlanego paliwa)

Nawierzchnie z podbudową asfaltową HiMA

- badania laboratoryjne
- analizy obliczeniowe (strukturalne i LCCA/LCA)
- efekt: zredukowana grubość oraz wydłużona trwałość

POLITECHNIKA
GDAŃSKA

POLITECHNIKA
GDAŃSKA
WYDZIAŁ INŻYNIERII LĄDOWEJ
I ŚRODOWISKA

Politechnika
Warszawska

Instytut
Badawczy
Dróg i Mostów

budimex

CELE PROJEKTU - LOB

1. **Opracowanie nawierzchni podatnych**, w których warstwa podbudowy asfaltowej będzie zawierała asfalt wysokomodyfikowany HiMA
2. **Opracowane nawierzchnie będą zgodne z systemem zastosowanym w KTKNPiP 2014 r. i będą ich uzupełnieniem**
3. **Spopularyzowanie nawierzchni z PmB HiMA - wynik pracy badawczej zostanie bezpłatnie udostępniony i rozpowszechniony**

POLITECHNIKA
GDAŃSKA

UCZELNIA
BADAWCZA
inicjatywa doskonałości

POLITECHNIKA
GDAŃSKA
WYDZIAŁ INŻYNIERII LĄDOWEJ
I ŚRODOWISKA

Politechnika
Warszawska

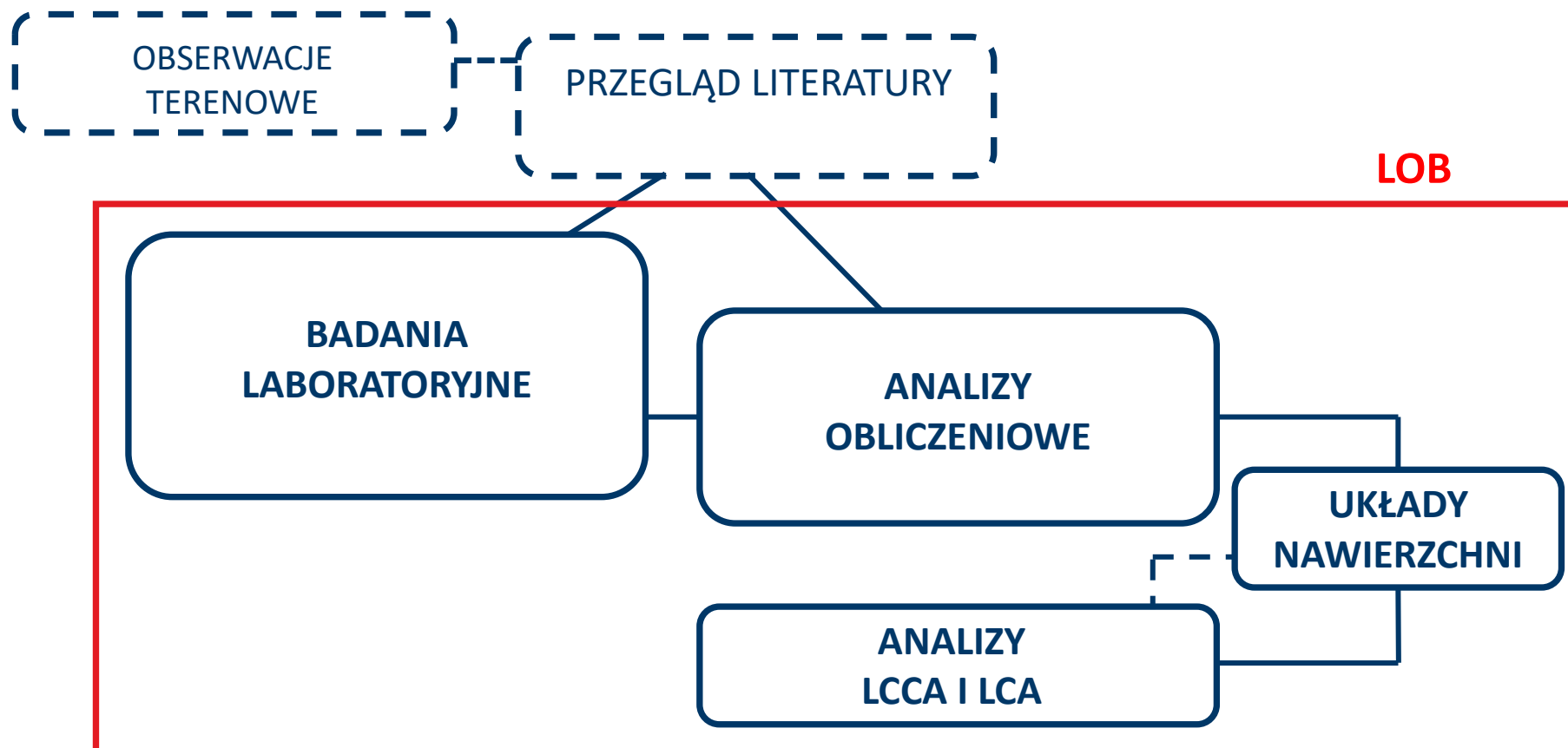

Instytut
Badawczy
Dróg i Mostów

budimex

ZAKRES PROJEKTU

POLITECHNIKA
GDAŃSKA

POLITECHNIKA
GDAŃSKA
WYDZIAŁ INŻYNIERII LĄDOWEJ
I ŚRODOWISKA

Politechnika
Warszawska

Instytut
Badawczy
Dróg i Mostów

budimex

ZAKRES BADAŃ LABORATORYJNYCH

BADANIA TYPU

WYSOKIE TEMPERATURY

- RLAT (EN 12697-25)
- Koleinowanie w wodzie (EN 12697-22+A1)
- Flow Number (AASHTO TP-79)

POŚREDNIE TEMPERATURY

- 4PBT mała belka, 10 Hz, do 2 mln cykli
- 4PBT duża belka, 25 Hz, do 8 mln cykli
(EN 12697-24)

NISKIE TEMPERATURY

- TSRST (EN 12697-46)
- UTST (EN 12697-46)
- TCT (EN 12697-46)

- ITS (EN 12697-23)
- SCB (EN 12697-14)

• | E* | (NCHRP Report 614)

Polski Kongres Drogowy

VIII Śląskie Forum Drogownictwa, Wiśła, 26-28 kwietnia 2022

POLITECHNIKA
GDAŃSKA

POLITECHNIKA
GDAŃSKA
WYDZIAŁ INŻYNIERII LĄDOWEJ
I ŚRODOWISKA

Politechnika
Warszawska

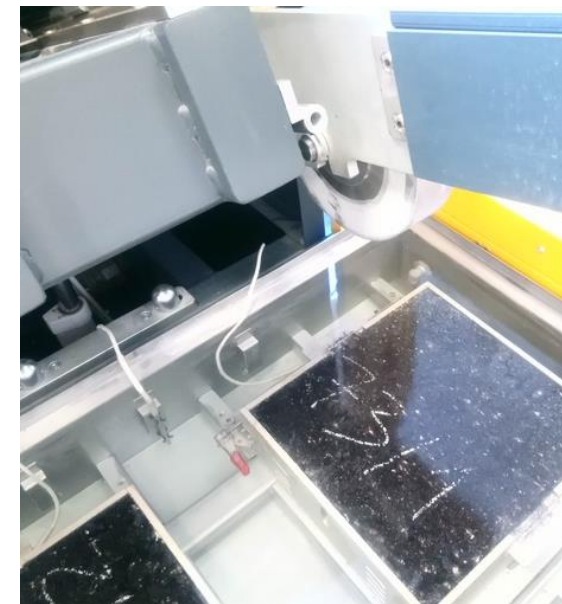
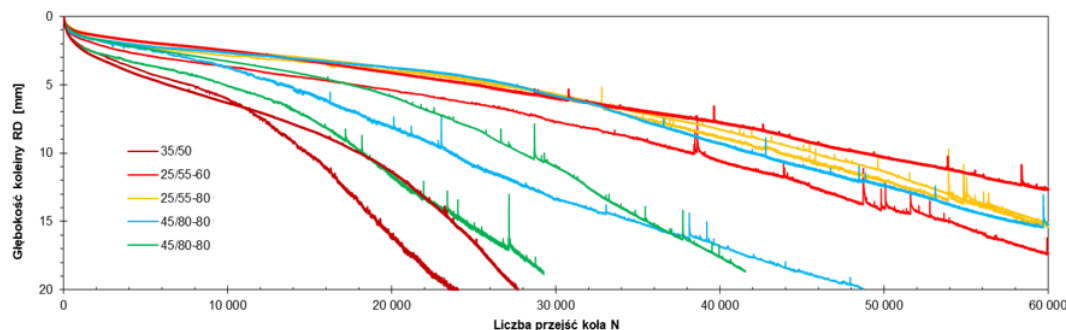
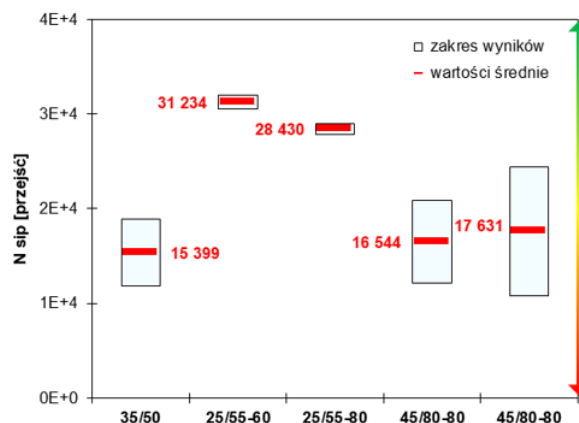

budimex

KOLEINOWANIE W WODZIE – HAMBURG TEST

1. **25/55-60 i 25/55-80** – zbliżone rezultaty, największa odporność
2. **45/80-80 L i O** – zbliżone rezultaty, wysoka odporność
3. **35/50** – w ogólności mniejsza odporność niż dla PmB i HiMA
4. **wszystkie asfalty** – spełnienie amerykańskich kryteriów (USA)
5. **koleinowanie w wodzie** – lepsze różnicowanie niż w kolein. w powietrzu

POLITECHNIKA
GDAŃSKA

UCZELNIA
BADAWCZA
INICJATYWA DOSKONAŁOŚCI

POLITECHNIKA
GDAŃSKA
WYDZIAŁ INŻYNIERII LĄDOWEJ
I ŚRODOWISKA

Politechnika
Warszawska

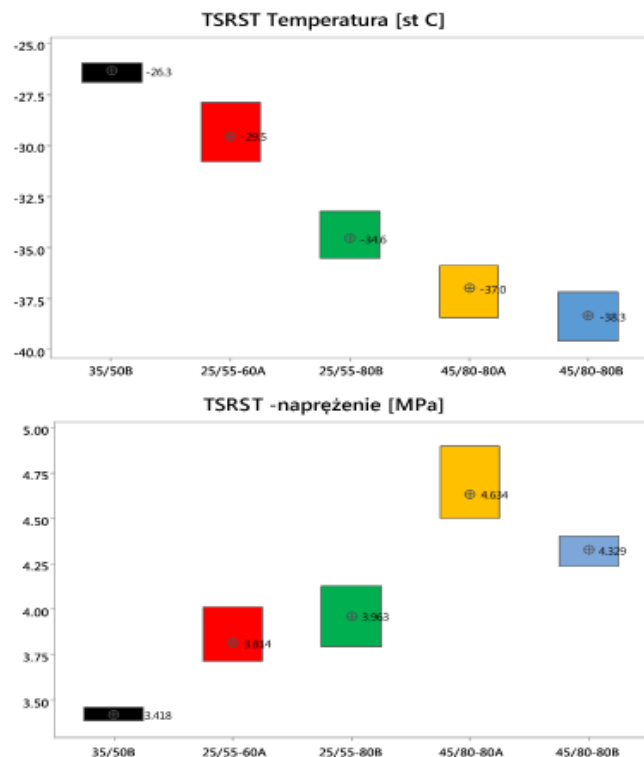

Instytut
Badawczy
Dróg i Mostów

budimex

TSRST – NISKIE TEMPERATURY WG PN-EN 12697-46

- Najniższe temperatury pęknięcia uzyskano z badań mieszanki AC 22P z HiMA 45/80-80 jednocześnie naprężenie termiczne wygenerowane w tych mieszankach było największe.
- Najślabszy wynik uzyskano badając próbki z asfaltem drogowym 35/50, natomiast mieszanka AC 22P z PMB 25/55-60 uplasowała się pomiędzy asfaltem drogowym a asfaltami HiMA.

POLITECHNIKA
GDAŃSKA

UCZELNIA
BADAWCZA
inicjatywa doskonałości

POLITECHNIKA
GDAŃSKA
WYDZIAŁ INŻYNIERII LĄDOWEJ
I ŚRODOWISKA

Politechnika
Warszawska

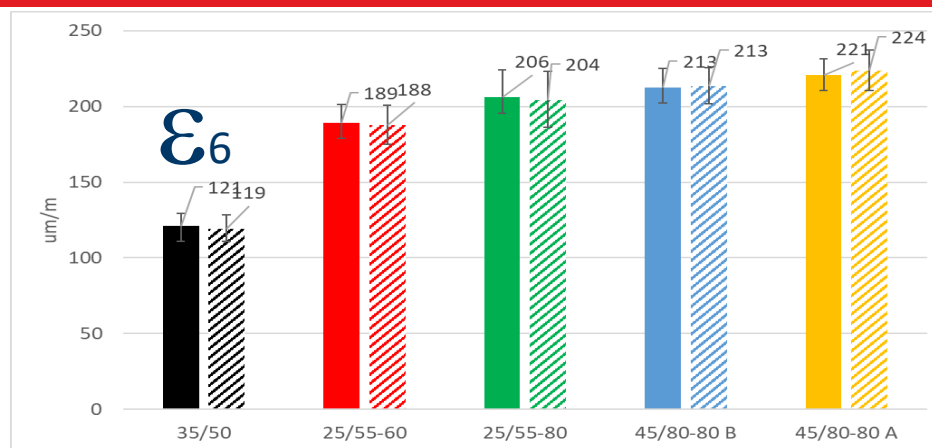
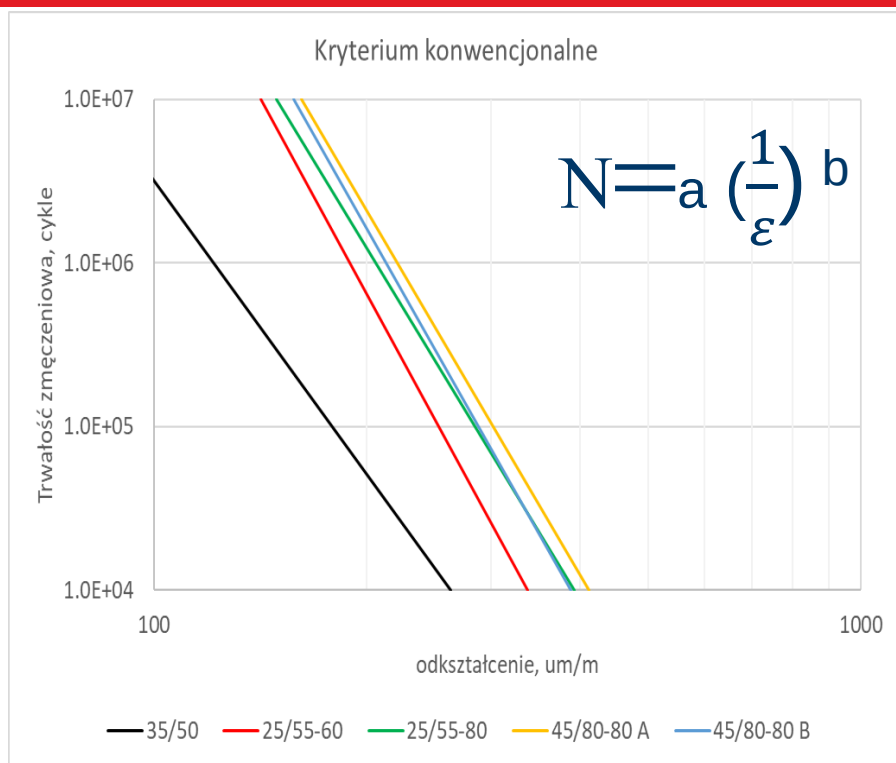

Instytut
Badawczy
Dróg i Mostów

budimex

4PBT – TRWAŁOŚĆ ZMĘCZENIOWA

**POLITECHNIKA
GDAŃSKA**

**POLITECHNIKA
GDAŃSKA**
WYDZIAŁ INŻYNIERII LĄDOWEJ
I ŚRODOWISKA

**Politechnika
Warszawska**

**Instytut
Badawczy
Dróg i Mostów**

budimex

ZAKRES ANALIZ

Analizy mechanistyczno-empiryczne konstrukcji nawierzchni wg:

- metodyki opracowanej do Katalogu 2014 (kryteria AASHTO, LCPC)
- metody M-EPDG (AASHTOware Pavement)

Analizy LCCA - oszacowanie kosztów budowy, utrzymania i eksploatacji nawierzchni w pełnym cyklu życia

Analizy LCA - określenie wskaźników oddziaływania na środowisko

**POLITECHNIKA
GDAŃSKA**

**POLITECHNIKA
GDAŃSKA**
WYDZIAŁ INŻYNIERII LĄDOWEJ
I ŚRODOWISKA

**Politechnika
Warszawska**

**Instytut
Badawczy
Dróg i Mostów**

budimex

ZAKRES ANALIZ

Analizy mechanistyczno-empiryczne konstrukcji nawierzchni wg:

- metodyki opracowanej do Katalogu 2014 (kryteria AASHTO, LCPC)
- metody M-EPDG (AASHTOware Pavement)

Analizy LCCA - oszacowanie kosztów budowy, utrzymania i eksploatacji nawierzchni w pełnym cyklu życia

Analizy LCA - określenie wskaźników oddziaływania na środowisko

POLITECHNIKA
GDAŃSKA

UCZELNIA
BADAWCZA
INICJATYWA DOSKONAŁOŚCI

POLITECHNIKA
GDAŃSKA
WYDZIAŁ INŻYNIERII LĄDOWEJ
I SRODOWISKA

Politechnika
Warszawska

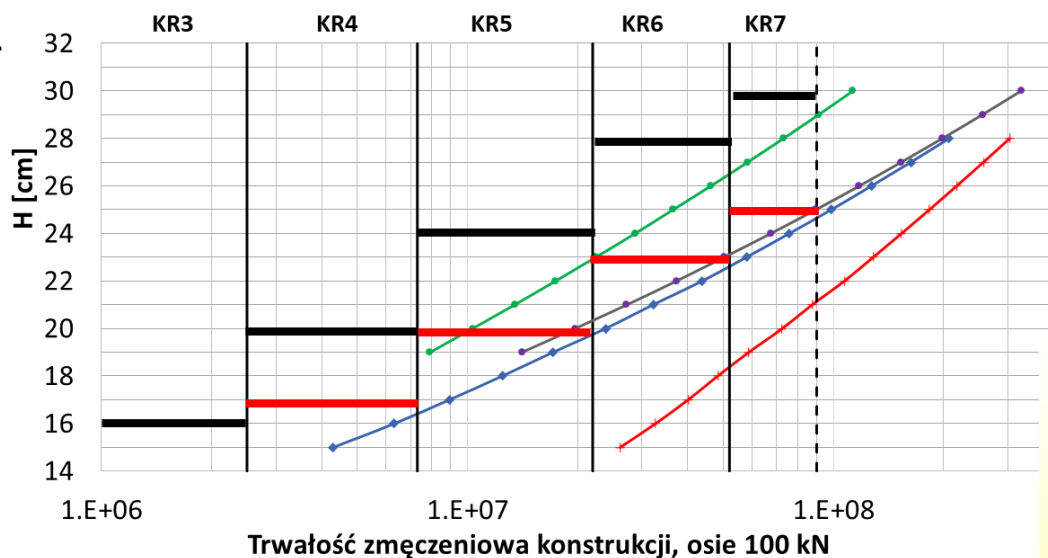
Instytut
Badawczy
Dróg i Mostów

budimex

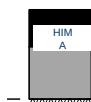

ANALIZ MECHANISTYCZNO-EMPIRYCZNE

Grubość warstw asfaltowych

150 MPa

H, Warstwy asfaltowe

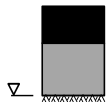
20 cm, Mieszanka

niezwiązana C90/3

Dolne warstwy i podłoże

og

100 MPa
120 MPa

H, Warstwy asfaltowe

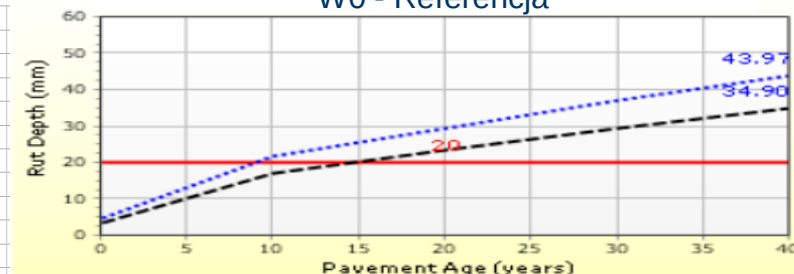
20 cm, Mieszanka

niezwiązana C90/3

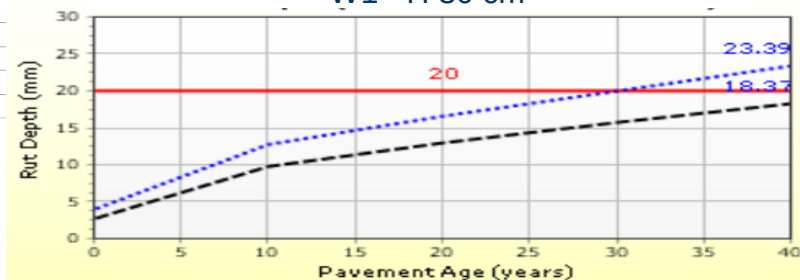
Dolne warstwy i podłoże

ui

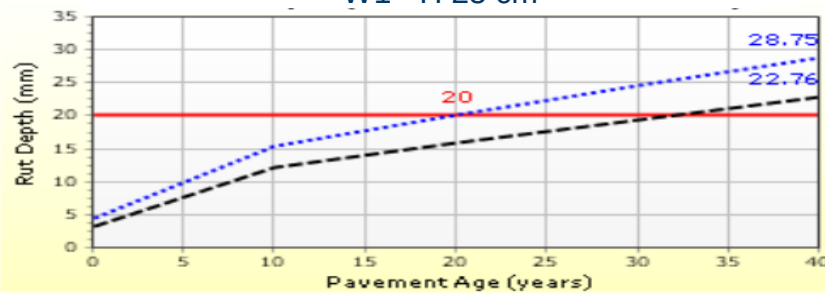
W0 - Referencja

W1 - H 30 cm

W1 - H 25 cm

**POLITECHNIKA
GDAŃSKA**

**UCZELNIA
BADAWCZA**
inicjatywa doskonałości

**POLITECHNIKA
GDAŃSKA**
WYDZIAŁ INŻYNIERII LĄDOWEJ
I ŚRODOWISKA

**Politechnika
Warszawska**

**Instytut
Badawczy
Dróg i Mostów**

budimex

KONSTRUKCJE PROPONOWANE - REDUKCJA GRUBOŚCI

Kategoria ruchu	KR1	KR2	KR3	KR4	KR5	KR6	KR7
Ruch projektowy (mln osi 100 kN)	0,03 – 0,09	0,09 – 0,5	0,5 – 2,5	2,5 – 7,3	7,3 – 22,0	22,0 – 52,0	> 52,0
TYP A1H							

REDUKCJA GRUBOŚCI: - 2 cm

- 3 cm

- 4 cm

- 4 cm

LEGENDA:

warstwa ścieralna z mieszanki mineralno-asfaltowej;

warstwa wiążąca z betonu asfaltowego;

warstwa podbudowy zasadniczej z betonu asfaltowego z asfaltem HiMA;

warstwa podbudowy zasadniczej z mieszanki niezwiązanej z kruszywem C90/3;

wymagany wtórny moduł odkształcenia E_2

**POLITECHNIKA
GDAŃSKA**

**UCZELNIA
BADAWCZA**
inicjatywa doskonałości

**POLITECHNIKA
GDAŃSKA**
WYDZIAŁ INŻYNIERII LĄDOWEJ
I ŚRODOWISKA

**Politechnika
Warszawska**

**Instytut
Badawczy
Dróg i Mostów**

budimex

KONSTRUKCJE PROPONOWANE - WYDŁUŻENIE TRWAŁOŚCI ZMĘCZENIOWEJ

Konstrukcje nawierzchni dla okresu projektowego 50 lat							
Ruch projektowy (mln osi 100 kN)				< 17,0	17,0 – 52,0	52,0 – 150	150 – 250
TYP A1P							

WZROST TRWAŁOŚCI: + 10 mln

+ 30 mln

+ 100 mln

+ 160 mln

LEGENDA:

warstwa ścieralna z mieszanki mineralno-asfaltowej;

warstwa wiążąca z betonu asfaltowego;

warstwa podbudowy zasadniczej z betonu asfaltowego z asfaltem HiMA;

warstwa podbudowy zasadniczej z mieszanki niezwiązanej z kruszywem C90/3;

wymagany wtórny moduł odkształcenia E_2

PODSUMOWANIE

Nawierzchnie poroelastyczne (SEPOR)

1. Możliwe jest zastosowanie asfaltu (HiMA)
2. Szczepność międzywarstwowa OK, trwałość (*durability*) warstwy niewystarczająca, ze względu na wyrywanie ziaren (*raveling*)
3. Redukcja hałasu 10-14 dB
4. Istotne opóźnienie ognia oraz wysokiej temperatury

Nawierzchnie z podbudową asfaltową HiMA

1. Bardzo dobre parametry warstwy podbudowy z HiMA
2. Redukcja o 10-15% grubości pakietu MMA lub 3x wydłużenie trwałości zmęczeniowej
3. +10% koszt budowy; 40 lat efektywność bardzo duża przy KR7

dr hab. inż. Piotr JASKUŁA, prof. PG

piotr.jaskula@pg.edu.pl